

тори на “Беседи за...”. Ето какво пишат те: “Най-разпространени са названията, свързани с Египет: в Гърция наричат циганите **гифтос**, в Албания **йевг**, в Румъния **гифту**, в Англия **джипсиз** (по-рано **едхипшъз**), в Испания **ехиптианос** (днес **хитанос**), в Холандия **египтиерс**, **гиптианерс**, в Унгария, **фараонейпе**, т. е. “фараонов народ”.<sup>5</sup>

Наистина, при едно прецизно съпоставяне на приведените цитати авторите на “Беседи за...” допускат явно противоречие. В първия цитат те издигат за най-разпространен етнонима “цигани”, а във втория издигат като такъв и етнонима, формиран върху версията за египетския произход на циганите. Вероятно тук е допусната някаква неволна грешка, на която не бива да се обръща сериозно внимание.

За мен е по-важно да отбележа, че етнонимът, свързан с версията за циганския произход от Египет, се радва на прием и сред нашия народ. Особеното, специфичното в случая е, че този етноним, даден в българската транскрипция като “агупти”, се ползва у нас още преди падането на България под османо-турско иго. За него свидетелства една грамота на цар Иван Шишман, на която ще се спра по-късно. Освен това, този етноним се употребява, особено в Родопите, както по време на петвековното иго, така и след него. За това свидетелстват изследванията на Атанас Примовски<sup>6</sup>, на които ще се спра по-подробно на друго място.

Преди да пристъпя към разглеждането на етнонима “роми” искам да обърна внимание на обстоятелството, че сред отделни народи и дори групи от народи се лансират и други етноними за циганите. Така например, в редица райони на Средиземноморието и по бреговете на Атлантическия океан, сред населението на които се пазят спомени и митове за сарацинските (арабските) нападения и погроми, циганите са били възприемани като част от сарацините, поради което ги наричали “**сарацини**” (тоест, араби). В райони на Западна и Северна Европа пък, където спомените за татарските нашествия се носят и върху гребена на много митове и легенди, циганите се оприличават на **татари** и направо се наричат та-

---

<sup>5</sup> “Беседи за...”, с. 2.

<sup>6</sup> А. Примовски. Ковачите агупти в гр. Мадан. - Известия на Етнографския институт с музей, Книга II. С., 1955, с. 217-263.